

København 14.02.2014

Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om solarier

Kræft i huden er den hyppigste kræftform i Danmark og forekomsten er mere end tredoblet de seneste 30 år. Ifølge WHO er solariebrug med sikkerhed kræftfremkaldende.

På den baggrunde finder Aktive Forbrugere det positivt at der nu fremsættes forslag til lov om solarier.

Imidlertid finder vi flere mangler ved forslaget;

- Krav om en aldersgrænse på 18 år for brug af solarium
- Krav om obligatorisk bemanning af de danske solcentre
- Afsættelse af ressourcer til tilsyn

WHO og Sundhedsstyrelsen anbefaler at unge under 18 år ikke benytter solarium. Dette er også anbefaling fra den tværministerielle arbejdsgruppe om solarier, hvis rapport lovforslaget i høj grad baserer sig på. En lang række lande har da også et forbud mod solariebrug for unge under 18. Bl.a. Norge, England og Tyskland.

Aktive Forbrugere er uforstående overfor at disse anbefalinger ikke følges.

Bemanning af solarier er helt afgørende for at det er muligt at håndhæve en aldersgrænse på 18 år for brug af solarium. Samtidigt er det væsentligt med uddannet personale til at kunne rådgive kunder forud for solariebrug, herunder hvilke kunder som ikke bør benytte solarier. Bl.a. dem med hudtype 1 og 2, mange modermærker, solskoldede og hudkræftpatienter.

Efter Aktive Forbrugerens opfattelse bør solarierne bemannes med personale, som er uddannet efter standarden EN 164891.

Sikkerhedsstyrelsen er tilsynsmyndighed for solcentre. Men det er tvivlsomt om de reelt har de ressourcer som kræves for at føre et ordentligt tilsyn indenfor deres eksisterende rammer for produktsikkerhedstilsyn.

Derfor bør der i forbindelse med lov om solarier afsættes tilstrækkeligt med nye midler til at sikre kontrol med lovgivningen.

I øvrigt henviser vi til Kræftens Bekæmpelses høringssvar om lovforslaget, som vi helt overvejende tilslutter os.

Venlig hilsen

Sekretariatsleder
Aktive Forbrugere

Fra: Inge Cordtz <ico@amr.dk> på vegne af Postkasse Arbejdsmiljørådets Sekretariat <postkasseAS@at.dk>
Sendt: 17. februar 2014 11:27
Til: Brit Borum Madsen
Emne: SV: Høringskrivelse. Udkast til forslag til lov om solarier

Til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

I forlængelse af nedenstående høring har Arbejdsmiljørådet inden bemærkninger til udkast til forslag til lov om solarier på nær fra CO-industri, som har følgende bemærkninger:

"Alle bestemmelser som pålægger virksomheder pligter bør være strafsanktionerede. Det gælder således hele § 4, bortset fra de to sidste bestemmelser som er bemyndigelser til ministeren, samt § 6.

Der bør i lighed med arbejdsmiljølovgivningen være en bestemmelse som regulerer særligt udsatte gruppers brug især unge."

Mange hilsner
Inge

Arbejdsmiljørådets Sekretariat
Landskronagade 33
DK 2100 København Ø
E-mail: ico@amr.dk
Tlf: 7220 8572

Fra: Brit Borum Madsen [<mailto:bbm@sum.dk>]
Sendt: 24. januar 2014 12:59
Cc: Katrine Ring
Emne: Høringskrivelse. Udkast til forslag til lov om solarier

Vedlagt fremsendes:

- Udkast til forslag til lov om solarier
- Høringsbrev
- Høringsliste.

Med venlig hilsen

Brit Borum Madsen
Specialkonsulent, Primær Sundhed og Forebyggelse

Direkte tlf. 7226 9509
Mail: bbm@sum.dk

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse • Holbergsgade 6 •
1057 København K • Tlf. 7226 9000 • Fax 7226 9001 • www.sum.dk

Børnerådet

**Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Holbergsgade 6
DK-1057 København K**

Høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om solarier

Kræft i huden er den hyppigste kræftform i Danmark, og modermærkekræft er den hyppigste kræftform blandt danske unge (25-39 år). Forekomsten af modermærkekræft i Danmark er blandt de højeste i verden.

Af Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakke vedr. solbeskyttelse fremgår det bl.a., at op til 90 % af tilfældene af kræft i huden kan relateres til UV-stråling fra solen og fra solarier. Både solskoldning og livstidseksponering for UV-stråling øger risikoen for kræft. Blandt risikofaktorer nævnes bl.a. udsættelse for høj UV-stråling i barndommen.

Danske undersøgelser viser, at unge i lavere udstrækning end voksne mener, at solbeskyttelse er vigtig - ligesom de i mindre udstrækning end voksne mener, at informationer om solbeskyttelse er vigtig. Samtidig fremgår det af undersøgelser fra udlandet, at personer med lav socioøkonomisk baggrund i lavere grad end andre anvender solbeskyttelse.

Frit tilgængelige solarier udgør altså en betydelig sundhedsrisiko for børn og unge og særligt for børn og unge med lav socio-økonomisk baggrund.

Børnerådet mener derfor, at man bør supplere lovforslaget med et krav om en aldersgrænse på 18 år for brug af solarium - sådan som også den tværministerielle arbejdsgruppe om brug af solarier har anbefalet.

Selvom det er positivt, at der med loven stilles krav til UV-strålingen i solarierne, mener Børnerådet ikke, at det er tilstrækkeligt. Der er en risiko for, at loven kan medvirke til, at skabe forvirring i de væsentlige budskaber, der i gennem årevis er arbejdet for at slå fast via solkampagner etc. - og de initiativer der er taget med solpolitikker i mange kommuner, der bl.a. har fjernet solarier fra offentlige idrætshaller.

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Søren Gade Hansen
chefkonsulent

Fra: Keld Høgh <KH@co-industri.dk>
Sendt: 11. februar 2014 11:17
Til: Brit Borum Madsen
Emne: SV: Høring - udkast til forslag til lov om solarier

CO-industri vil gerne supplere sit høringssvar om og du bedes derfor se bort fra det tidligere fremsendte.

CO-industri har følgende bemærkninger til lovforslaget om solarier:

Alle bestemmelser som pålægger virksomheder pligter bør være strafsanktionerede. Det gælder således hele § 4, bortset fra de to sidste bestemmelser som er bemyndigelser til ministeren, samt § 6.

Da unge er en særlig sårbar gruppe, bør der være en bestemmelse som regulerer unges brug, hvilket også er tilfældet i anden lovgivning. Det er ejendommeligt, at lovforslaget ikke specifikt regulerer unges adfærd til trods for det fremgår af regeringens overvejelser (2.2), at danske unge kvinder er mest ramt af modernærkekraft i hele verden, og ligeledes fordi S og SF for et år siden advokerede for at gøre solarium ulovligt for hhv. unge under 16 (S)- og 18år (SF). Den danske strategi synes desværre udelukkende at være baseret på informationskampagner modsat Norge, hvor solarium er ulovligt for unge under 18år.

Der bør være krav om obligatorisk bemanding af de danske solcentre med personale, som er uddannet efter standarden EN 16489.

Med venlig hilsen
Keld Høgh
Miljøkonsulent

CO-industri

Vester Søgade 12,2
1790 København V
Telefon dir.: +45 33 63 80 27
Telefon: +45 33 63 80 00
kh@co-industri.dk

Fra: Brit Borum Madsen [<mailto:bbm@sum.dk>]
Sendt: 24. januar 2014 12:59
Cc: Katrine Ring
Emne: Høringsskrivelse. Udkast til forslag til lov om solarier

Vedlagt fremsendes:

- Udkast til forslag til lov om solarier
- Høringsbrev
- Høringsliste.

Med venlig hilsen

Brit Borum Madsen
Specialkonsulent, Primær Sundhed og Forebyggelse

Direkte tlf. 7226 9509
Mail: bbm@sum.dk

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse • Holbergsgade 6 •
1057 København K • Tlf. 7226 9000 • Fax 7226 9001 • www.sum.dk

Fra: Dansk Arbejdsgiverforening <DA@da.dk>
Sendt: 24. januar 2014 14:33
Til: Brit Borum Madsen
Emne: SV: Høringsskrivelse. Udkast til forslag til lov om solarier

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af d.d. vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Jette Lone Andersen
Chefsekretær

Fra: Brit Borum Madsen [<mailto:bbm@sum.dk>]
Sendt: 24. januar 2014 12:59
Cc: Katrine Ring
Emne: Høringsskrivelse. Udkast til forslag til lov om solarier

Vedlagt fremsendes:

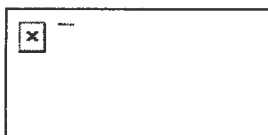
- Udkast til forslag til lov om solarier
- Høringsbrev
- Høringsliste.

Med venlig hilsen

Brit Borum Madsen
Specialkonsulent, Primær Sundhed og Forebyggelse

Direkte tlf. 7226 9509
Mail: bbm@sum.dk

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse • Holbergsgade 6 •
1057 København K • Tlf. 7226 9000 • Fax 7226 9001 • www.sum.dk

Dansk Dermatologisk Selskab

København, d. 11 februar 2014

Brit Borum Madsen
Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
(primsund@sum.dk; bbm@sum.dk)

Høringssvar fra Dansk Dermatologisk Selskab vedr. lovudkast til lov om solarier af

23. januar 2014

Det anføres i bemærkninger til lovforslagets § 1, at formålet er at beskytte mennesker mod skadelig virkning af bestråling ved kosmetisk brug af kunstigt frembragt ultraviolet stråling fra offentligt tilgængelige solarier, og at sikre ensartede sikkerhedsaspekter ved apparaturet og dets anvendelse samt medvirke til at oplyse borgeren om de potentielt skadevoldende effekter af udsættelse for UV-lys.

Bag overvejelserne ligger, at sundhedsmæssige, økonomiske, samfundsmæssige eller andre fordele ved brugen skal opveje risikoen samt størrelsen af og sandsynligheden for sundhedsskadelig stråleudsættelse.

Dansk Dermatologisk Selskab har følgende kommentarer til lovforslaget:

1. Som baggrund for ovenstående er der givet en række oplysninger, som i mange tilfælde er faktisk forkerte; tallene for hudkræft er ikke opdaterede, og i visse tilfælde er terminologien misvisende.
2. Som et værktøj til at opnå en bedre beskyttelse af borgerne, ønsker man at anvende en inddeling af solarierne i 4 typer, og at typen skal angives på solarieret. Dette vurderes til næppe at have en betydelig effekt, da den almindelige forbruger, og undertiden fagfolk, ikke vil være i stand til at dechifrere betydningen heraf. Ultraviolette doser fra solarier kan bedre beskrives med de biologisk relevante enheder, SED (rødmedoser). SED er en måleenhed synonym med stråling, der medfører risiko for DNA-skade. Typisk giver én solarie-session omkring 3 SED (rødmedoser), og personer der bruger solarie en gang ugentlig året rundt vil således kunne få en dosis svarende til cirka 150 SED (50 x 3) på årsbasis. Dette svarer ret nøje til den dosis, man får fra solen på et helt år i Danmark, og man har således øget stråledosis med 100% ved denne solariepraksis. Brug af SED enheder i stedet for solarie typer vil give en bedre forståelse af den yderst relevante dosisforøgelse af ultraviolet stråling hos solariebrugere.

3. Som det mest væsentlige tiltag til at begrænse brugen af solarie foreslås det, at der opsættes en poster i solcentrene, der forklarer den skadelige effekt af UV-stråling. Vi skønner det er nødvendigt med andre tiltag rettet imod at begrænse brugen af solarier for befolkningen som helhed, herunder er det specielt vigtigt med fokus på de yngste aldersgrupper, der er i særlig risiko for senere udvikling af almindelig hudkræft og modermærkekræft som følge af solariebrug. Man må derfor forudse, at der slet ikke vil være nogen effekt af det givne lovforslag på begrænsningen af solariebrug, hverken generelt i befolkningen eller blandt de yngre under 18 år. Selvom en aldersgrænse ville kunne være vanskelig at kontrollere, ville signalværdien heraf være god og give forældrene et værktøj til at få børnene til at forstå, at de ikke skal eksponere sig for UV-stråling i solarie.

Det er positivt, at Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse ønsker at beskytte forbrugere mod skadelige virkninger af stråling ved kosmetisk brug af kunstigt frembragt ultraviolet stråling fra offentligt tilgængelige solarier, samt at forbrugere skal kunne anvende solarierne på et oplyst grundlag og dermed selv bidrage til at minimere den sundhedsmæssige risiko ved brugen. Dansk Dermatologisk Selskab mener at lovforslaget vedrørende mærkning og registrering af solarier og solcentre kun i begrænset omfang vil reducere brugen af solarier i befolkningen. Dansk Dermatologisk Selskab foreslår derfor, at man genovervejer strategien og i højere grad anvender ressourcerne på en forståelig forbrugeroplysning. Derudover vil Dansk Dermatologisk Selskab støtte initiativet om at begrænse adgang til solarier til personer under 18 år.

Med venlig hilsen,

Robert Gniadecki
Professor, dr.med.
Formand, Dansk Dermatologisk Selskab

NOTAT

DANSKE
REGIONER

14-02-2014

Sag nr. 14/654

Høringssvar til udkast til forslag til lov om solarier

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har den 24. januar 2014 sendt udkast til forslag til lov om solarier i høring hos regionerne. Danske Regioner har indhentet bemærkninger fra regionerne.

Regionerne ser med stor alvor på, at der er stigende evidens for, at solarier bidrager til den stigende incidens af modermærkekræft i Danmark, hvor vi har verdens højeste incidens blandt unge kvinder.

På den baggrund er regionerne bekymret for, om lovforslaget er tilstrækkeligt til at reducere solarieforbruget, særligt blandt den yngre del af befolkningen.

Der skal tages forbehold for politisk godkendelse af høringssvaret, som sker i Danske Regioners bestyrelse den 14. marts 2014.

Med venlig hilsen

Janet Samuel
Kontorchef

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Holbergsgade 6,
1057 Kbh. K.
primsund@sum.dk
bbm@sum.dk

Sags nr. 1306097

Danmark, den 14. februar 2014

Høringssvar – udkast til forslag til lov om solarier

Dansk Solarie Forening har med interesse gennemlæst tilsendte *udkast til forslag til lov om solarier*, og ønsker at kommentere følgende:

- Lovudkastet benytter betegnelsen ”kosmetisk brug af kunstigt frembragt ultraviolet stråling” i beskrivelsen af lovudkastets afgrænsning.

Af Kræftens Bekæmpelses sol og solarie undersøgelser¹ fremgår det, at

- 71% af de adspurgte solbader fordi ”det er afslappende”, og stort set lige mange af de adspurgte solbader fordi ”det er dejligt”, som fordi ”det er pænt at være solbrun”
- 43% af de adspurgte benytter solarier som ”forberedelse af huden til stærk sol inden ferie”
- 26% angiver ”for at få D-vitamin”, som årsag til solbadning i solarieret.

Solarier benyttes af mange forskellige grunde, ikke kun kosmetiske. Det bør derfor overvejes, om definitionen ”kosmetisk” kan virke indskrænkende på lovens juridiske anvendelsesområde, nu eller i fremtiden.

- **I bemærkningerne til lovudkastet fremgår det, at ”Brug af solarier er forbundet med en sundhedsmæssig risiko...”**

For objektivitetens skyld bør det præciseres, at UV-stråling, uanset kilden, frembyder både helbredsmæssige fordele og ricisi.

Uafhængige forskere har konstateret flere helbredsmæssige fordele ved solbadning i solarier, f.eks.: Øget knoglemassedensitet [Tangpricha et al., 2002], nedsat risiko for brystkræft [Yang et al., 2011], nedsat risiko for livmoderkræft [Epstein et al., 2009], nedsat risiko for blodpropper [Lindqvist et al., 2009] og nedsat risiko for diabetes [Lindqvist et al., 2010].

Solariebrug stimulerer dannelse af D-vitamin. Få minutters solbadning i et moderne solarium kan stimulere dannelsen af 10,000-20,000 IU D3-vitamin [Holick, 2002; Moan et al., 2009; Porojnicu et al., 2008].

De konstaterede helbredsmæssige fordele skyldes med stor sandsynlighed dannelse af D3-vitamin.

- I en systematisk gennemgang af alle offentliggjorte studier af sammenhængen mellem kræft, UV-stråling og D-vitamin konkluderer artiklen², at flere og flere beviser udpeger UV-stråling som en beskyttende faktor i forhold til flere typer kræft.
- En norsk undersøgelse³ argumenterer for, at UV-stråling og D-vitamin produceret deraf, samlet set giver en positiv effekt, der overstiger de kendte negative effekter.

Ved ethvert indgreb, der begrænser danskernes adgang til UV-stråling, bør de forventede sundhedsmæssige fordele opvejes mod risikoen for forringelser af folkesundheden.

- **I §4 stk. 6 og stk. 7 opstilles der begrænsninger for anvendelse af solarier der overholder rødmegrænseværdien på 0,3W/m² vægtet, således, at kun solarier mærket med UV-type 3 kan benyttes i ubemandede centre.**

Som argument fremføres det i bemærkningerne til lovforslaget, at ”Brugere af solarier af UV-type 1 og 2 kan forledes til at bruge solarierne i længere tid end brugere af solarier af UV-type 3, da solarier af UV-type 1 og 2 har en større udstråling af typen UV-A end solarier af UV-type 3, og dermed en lavere forbrændingsrisiko”.

Argumentet er teoretisk og tager ikke højde for, hvorledes der solbades i solarier. For i modsætning til solbadning i den naturlige sol vælges behandlingstiden (solbadets varighed) i solarieret på forhånd og på baggrund af den obligatoriske vejledning, der er udarbejdet i henhold til EN 60335-2-27 fig. 101 (s. 23) *UV-Action Spectrums*, der netop tager højde for solarierets rødmeeffekt, så forbrænding undgås.

I den naturlige sol solbader mange (desværre) indtil rødme konstateres og forbrændingen er en realitet. Denne adfærd er ikke praktisk mulig i et solarium, da evt. hudrødme normalt opstår med en tidsmæssig forsinkelse, der i praksis overstiger solarierets mulige behandlingstid, der i.h.t. EN 60335-2-27 samt udkast til lovforslag, maksimalt må udløse 800 J/m².

UV-type 1 og 2 solarier kan have højere UV-A andel men stadig inden for den grænseværdi, som

standarden foreskriver (0,3W/m²), og altså klart inden for sundhedseksperterne bag SCCP rapportens anbefaling på 0,7W/m² vægtet rødmeeffekt.

Af EN 60335-2-27 fremgår det, at solarier af UV-type 1 og 2 "*are intended to be used in tanning salons, beauty parlours and similar premises, under supervision of appropriately trained persons.*" Det er vores og andre eksperters opfattelse, at ovenstående også finder anvendelse i ubemandede centre, idet "supervision" i den forbindelse udføres af solariets leverandør og operatør, der opsætter, kontrollerer og vedligeholder solarieret. Leverandøren er af producenten uddannet (appropriately trained) til at udføre førnævnte opgaver, herunder oplæring af den eller de personer der i det daglige overvåger solarieret. Det engelske begreb *supervision* fordrer ikke aktiv medvirken, men kan bestå i overvågning (*to keep watch over*). Havde teksten derimod foreskrevet *control* ville det have betydet aktiv betjening.

UV-type 3 solarier er tiltænkt brug i private hjem, hvor lægmand uden forudgående instruktion kan opsætte, benytte og vedligeholde solarieret.

Det vil ikke være praktisk muligt at træne og eksaminere ejere af UV-type 1 og/eller 2 solarier, der drives med betjening, inden 1. august 2014. De standarder, der påtænkes at danne baggrund for uddannelsen, er endnu ikke vedtaget. I værste fald vil det betyde, at ejere af CE-mærkede solarier af type 1 og 2 må bekoste en ombygning og mærkning til UV-type 3, selvom de har betjening og selvom de har anskaffet det CE-mærkede solarium i god tro.

Vi skal opfordre til, at lovudkastet ændres således, at solarier der produceres, ibrugtages og benyttes i overensstemmelse med den europæiske standard EN 60335-2-27 og er mærket i overensstemmelse hermed, fritages for mærkningskravet med UV-type.

BRANCHENS ANBEFALINGER:

Definitionen "kosmetisk brug" fjernes eller ændres, så definitionen tager højde for alle brugssituationer.

Dansk Solarie Forening støtter kravet om standardiseret information. Den standardiserede information skal ophænges ved alle offentlige solarier uanset behandlingsform; betjening, bemanding, selvbetjening, og skal udarbejdes med udgangspunkt i videnskabelig funderet og veldokumenteret viden på området, og i overensstemmelse med de overordnede anbefalinger i EN 60335-2-27.

Der bør i loven udstedes generel dispensation for mærkningskravene som anført i §4 stk. 6 og stk. 7 for solarier produceret fra den 23. juli 2007 i overensstemmelse med EN 60335-2-27 og som er CE-mærket i overensstemmelse hermed. Disse solarier har en maksimal vægtet rødmeeffekt på 0,3W/m².

Der bør udstedes et synligt bevis for lovpligtig registrering, f.eks. i form af en vignet til montering på centerets facade / indgangsdør, så forbrugerne ikke på forhånd behøver at søge på Sikkerhedsstyrelsens offentliggjorte oversigt for at finde lovmæssigt registrerede solcentre.

Dansk Solarie Forening vurderer det som positivt, at det fremlagte lovforslag ikke fremtvinger en situation hvor danskernes solbadning reguleres væk fra et offentligt miljø, hvor der er adgang til standardiseret information, kvalificeret vedligeholdelse underlagt myndighedernes kontrol, og til private former, f.eks. i hjemmet, på kollegier, i klubber og i private virksomheder, hvor der ikke er lovhjemmel til at vejlede og kontrollere.

På vegne af Dansk Solarie Forening

Henrik Marx
formand

1. *Børn og Unges Solarievaner i 2012 / Danskernes solvaner i den danske sommer 2012 /* Kræften Bekæmpelse og TrykFonden.
2. *Sunlight, vitamin D and the prevention of cancer: a systematic review of epidemiological studies*
Tidsskrift: European Journal of Cancer Prevention (Eur J Cancer Prev. 2009 Aug 26) Forfattere: Han Rhee, Jan Coebergh og Esther Vries.
3. *Solar Radiation, Vitamin D and Cancer Incidence and Mortality in Norway*
Tidsskrift: Anticancer research (Anticancer Res 2009;29:3501-3509).

Dansk Solarie Teknik

Vesterbygade 1-3. Blenstrup. 9520 Skørping. Phone: +45 – 98141700 / Mail: solarie@provita.as / Web: www.solarieteknik.dk

Ministeriet for sundhed og forebyggelse

Holbergsgade 6.
DK – 1057 København K.

Aalborg / Blenstrup 13. februar 2014

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Enhed: Primsund
Sagsbeh.: SUMBBM
Sags nr.: 1302153
Dok. Nr.: 1318603
Dato: 23. januar 2014

Høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om solarier.

Vi har med tak modtaget skrivelse af 24. januar 2014 om høring vedr. udkast til forslag til lov om solarier.

Har med interesse gennemgået det fremsendte oplæg/udkast til forslag til lov om solarier, og har i den forbindelse naturligt nok, p.g.a. vor brancheerfaring gennem mere end 40 år, en række input, som vil være relevante at forholde sig til i processen. - og for god ordens skyld skal oplyses, at enkelte af vore input ikke generelt nyder fremme inden for branchen, idet vi af og til desværre opfatter en money-making situation som fremtrædende i forhold til hensynet til komfort, sundhed, sikkerhed o.l.

Indledningsvis kan det virke forundrende, at der først nu tages alvorlige skridt til at konkretisere forholdene omkring sol, solbadning og solarier. . . - Forundringen begrundes i at undertegnede i februar måned 1984 var til et møde, hvor man (solarie-branchen) i samarbejde med forbruger-ombudsmanden og sundhedsstyrelsen principielt var enige om en lang række synspunkter, som var et godt grundlag for et sætte regler og standarder, - dog uden at der blev mere ud af det.

Endvidere ses det som yderst beklageligt, at Kræftens Bekæmpelse har kørt "skræmme-kampagne" overfor solbadning i Solarier. - Det burde have været en informations-kampagne, hvor man oplyste forbrugerne om både fordele og ulemper ved brug af sollys, fra såvel den rigtige sol, som den kunstige.

Kendsgerningen er jo, at uden sol og solenergi ville der ikke være liv på jorden, og uden sol og solenergi vil vor organisme principielt fungere destruktivt på vor sundhed, modstandsdygtighed, energi, velvære og velbefindende, - og det ville derfor være afgørende mere relevant, at f.eks. Kræftens Bekæmpelse brugte energi og resurser på at informere forbrugerne om hvordan man får det bedste udbytte af sollyset og dermed opnå optimal sundhed, modstandsdygtighed, energi, velvære og velbefindende, ligesom man naturligvis også skal informere om risiko ved overdreven solbadning, såvel under der rigtige Sol som i et Solarie.

I den forbindelse kan det være yderst relevant og være bekendt med, at den rigtige sol, bl.a. på grund af bevægelser i ozonlaget, - der omgiver jorden og fungerer som et filter, der skal forhindre uheldige solstråler i at komme helt ned til jorden, - udsætter os for nogle stråler, som absolut ikke er gunstige for vor sundhed

Sund Sikker Sol ! - Vær' god ved dig selv, du kan ikke byttes ! - Solen er vor vigtigste energikilde ! - Uden sol, Intet liv !

Dansk Solarie Teknik

Vesterbygade 1-3. Blenstrup. 9520 Skørping. Phone: +45 – 98141700 / Mail: solarie@provita.as / Web: www.solarieteknik.dk

m.v. - og helt galt kan det dermed nemt gå ved overdreven solbadning, - og befordrende kan det yderligere være, når sol-fanatikerne smører sin ind i hvad der nu findes på markedet. - Det vil ofte få en effekt, der billedligt kan betegnes som "smør på en varm pande", - ingen ved helt præcist hvad der sker, når organismens normale rutiner bliver speeded op med uheldige og kraftige solstråler, kombineret med den kemiske reaktion, der unægteligt vil opstå ved påførelse af kosmetika m.v.

. . - ligesom det også er relevant og vide, at de blidere solrør der generelt monteres i Solarier har en sikkerhedsfaktor i forhold til de rigtige sol på ca. 450:1, d.v.s. at der generelt er ca. 450 gange større risiko for at blive udsat for uheldige og direkte skadelige stråler fra den rigtige sol, end fra et solrør, - men herefter er det afgørende vigtigt at fokusere på den lysstyrke der udsendes fra et Solarie, - alene styrken kan, selvom det er de "rigtige" stråle-frekvenser der udsendes, være problematisk, - og i den forbindelse kan oplyses, at der herfra er den holdning, at ganske mange offentlig Solarier er for kraftige. - Man kan ved hjælp af de "rigtige" solstråle-frekvenser godt skubbe til organismens naturlige processer og dermed opnå gode resultater, men man kan ikke voldtage huden og organismen og samtidigt forvente gode eller positive resultater, - og det er i øvrigt gældende for både den rigtige sol, som for solbadning i et Solarie.

Kræftens Bekæmpelse har i en årrække temmelig målrettet og blindt fokuseret på risiko for hudkræft uden at tage særligt hensyn til virkelighedens verden. - Man har i det væsentlige generelt fokuseret på solbadning i Solarie, og ikke overdreven solbadning under den rigtige sol og i et Solarie.

I den forbindelse kan oplyses, at vi i vort regi har haft solcenter med betjening i 28 år, hvor der dagligt, 6 dage om ugen, året rundt, kom 60 - 65 forbrugere for at nyde solen.

Sund sikker sol:

- og i den periode har der ikke været et eneste eksempel på hudkræft eller andre negative hændelser ved solbadning i Solarier, men derimod er der i den samme periode i det offentlige rum, på gaden, til møder, til party's eller bare i forbindelse med almindelige besøg, herfra blevet taget kontakt til 4 - 5 personer, med en bemærkning om, "at det ganske vist ikke kommer mig ved, men næste gang du skal besøge lægen bør du se på det du har "der". . - men karakteristisk for alle de kontaktede var, at ingen af dem nogen sinde havde taget sol i et Solarie, - (næsten alle har kort efter meldt tilbage med "et tak fordi . .")

Betjening i Solcentre:

I det fremsendte udkast til forslag til lov om solarier er der omkring Solarier af UV-type 3 beskrevet, at denne type er tilladt i bemandede og ubemandede solcentre.

Her er vi for så vidt det angår ubemandede solcentre ikke helt enige, idet års erfaring, dels fra generelt branchekendskab gennem mere end 40 år, dels fra eget solcenter gennem 28 år, utvetydigt signalerer, at der her er behov for en eller anden form for kontrol.

I vort solcenter var der, som tidligere beskrevet, personlig betjening bl.a. med det formål, - at råde og vejlede kunderne, - at sikre en optimale hygiejne, - at sikre kontrol med, at ingen tog mere sol end hudtypen og organismen kunne håndtere, etc. etc. - (der blev ført kartotekskort for hver enkelt kunde med relevante noter og tidsangivelser m.v) - (ligesom styringen af Solarierne skete centralt fra en timer-pult, som ikke var tilgængelig for kunderne)

Det var ganske vist ikke en hverdags begivenhed, at opleve kunder bede om en dobbelt-tid*, ligesom det dog ej heller var en hverdagsoplevelse, hvor vi kunne opleve, at solkunderne kom flere gange samme dag**, - men det var hændelser, der kunne opstå flere gange i løbet af bare én uge. - og endelig skete det ofte, at kunder kom med en forespørgelse om, hvor meget sol*** vi troede de skulle have, fordi de skulle til fest i aften og ville gerne have en pæn farve.

Sund Sikker Sol ! - Vær' god ved dig selv, du kan ikke byttes ! - Solen er vor vigtigste energikilde ! - Uden sol, Intet liv !

Dansk Solarie Teknik

Vesterbygade 1-3. Blenstrup. 9520 Skørping. Phone: +45 – 98141700 / Mail: solarie@provita.as / Web: www.solarieteknik.dk

* kundernes argumentation var, "at det kunne man i andre solcentre, hvorfor så ikke her ! - Herfra blev forklaret, at huden og organismen ikke kunne absorbere mere end én dossering i døgnet

** næsten samme argumentation, - og samme svar herfra

*** næsten samme svar, næset samme svar, samt en information om, at man sandsynligvis ville kunne opnå et rimeligt pænt resultat på 2 til 3 uger.

Det påfaldende ved disse hændelser var, at det altid var piger/kvinder netop i den aldersgruppe, der tegner sig for den uheldige statistik, ligesom enkelte unge "feminine" mænd kunne tilslutte sig gruppen.

De herover nævnte tilfælde kunne vi stoppe fordi der var betjening.

Men hvis der var selvbetjening kunne alle tilfælde realiseres med de følger og konsekvenser der nu engang hæfter sig på, - og selvom der i selvbetjeningscentre ganske vist er krav om tydelig information om brug af Solariene, er der også mange kunder med en holdning om, at det gælder ikke for mig. - Derfor er det forslag herfra om, at begrebet "selvbetjening" neutraliseres, - eller alternativt, - hvis der skal være selvbetjening, skal der være en sikkerhedsfunktion, der hindre overdreven brug og overdossering, - eller at der efterfølgende kan dokumentere at en kunde har været for ihædig.

Supplerende er der vedhæftet en fil (kopi af det hertil fremsendte udkast til forslag til lov om solarier), som herfra er suppleret med noter, korrektioner og update's.

Håber vor tilbagemelding kan anvendes konstruktivt, måtte der være spørgsmål eller andet der skal vendes om omgang, vil vi herfra i vid udstrækning være disponible.

Med Venlig Hilsen
Dansk Solarie Teknik.
adm. dir. ark. Klaus Qvist
Vesterbygade 1 - 3. Blenstrup. 9520 Skørping.
Phone: 98141700 - Mail: solarie@provita.as

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Enhed: Primsund

Sagsbeh.: SUMBBM

Sags nr.: 1302153

Dok. Nr.: 1318603

Dato: 23. januar 2014

Udkast
Forslag til lov om solarier
Redigeret af Dansk Solarie Teknik

§ 1. Lovens formål er at beskytte mennesker mod skadelige virkninger af bestråling ved kosmetisk brug af kunstigt frembragt ultraviolet stråling.

(Ordet "mennesker" kunne slettes)

§ 2. Loven gælder for offentligt tilgængelige solarier, som stilles til rådighed for kosmetisk brug.

§ 3. I denne lov forstås ved:

- 1) UV-lyskilde: Enhed, der på elektrisk basis udsender UV-lys (ultraviolet stråling) med bølgelængder større end 250 nm og mindre end 400 nm, som er modelleret efter solens stråler. Den ultraviolette stråling er af typen UVA og UVB.

(Ordene: "på elektrisk basis" bør slettes)

Note: (bestrålinger under 280 nm betegnes oftest som UVC)

- 2) Solarium: Et anlæg bestående af en opsætning af en eller flere UV-lyskilder med henblik på kosmetisk bestråling af personer og med tilstrækkelig automatik og afskærmning til at forhindre utilsigtet bestråling af såvel personen, der anvender solarieret, som tredjemand.

(Ordet "Solarium" bør ændres til Solarie) - (Et Solarium er en latinsk betegnelse for solgård)

Note: "automatik og afskærmning til" kunne eventuelt justeres således "automatik, afskærmning og sikkerhed for" . . .

- 3) Solcenter: En lokalitet, hvor der stilles et eller flere solarier til rådighed for forbrugere.

- 4) Bemandet solcenter: Et solcenter, hvor anvendelsen af solarier er under direkte og stadig overvågning af en person med tilstrækkelig viden om solariers potentielle skadegørende virkninger, og som er i stand til at rådgive personen, der søger kosmetisk udsættelse for UV-lys.

Note: Sætningen ". . . viden om solariers potentielle skadegørende virkninger . . ." skal ændres til ". . . viden om solariers og sollysets biologiske og positive egenskaber, såvel som solariers og sollysets potentielle skadegørende virkninger . . ."

- 5) Utilsigtet bestråling: Bestråling der overstiger det, der påføres personer ved korrekt opsætning, vedligehold og brug af solarier.

Note: afslutningen burde suppleres således ". . . af solarier og sollys."

- 6) UV- type 1: Solarium, der medfører, at de biologiske virkninger er forårsaget af stråling med bølgelængder længere end 320 nm og karakteriseret ved en relativ høj intensitet i intervallet 320 nm til 400 nm.

(Ordet "Solarium" bør ændres til Solarie, - se pkt. 2)

- 7) UV-type 2: Solarium, der medfører, at de biologiske virkninger er forårsaget af stråling med bølgelængder både kortere og længere end 320 nm og karakteriseret ved en relativ høj intensitet i intervallet 320 nm til 400 nm.

(Ordet "Solarium" bør ændres til Solarie, - se pkt. 2)

- 8) UV-type 3: Solarium, der medfører, at de biologiske virkninger er forårsaget af stråling med bølgelængder både kortere og længere end 320 nm og karakteriseret ved en begrænset intensitet i hele UV-båndet.

(Ordet "Solarium" bør ændres til Solarie, - se pkt. 2)

- 9) UV-type 4: Solarium, der medfører, at de biologiske virkninger hovedsageligt er forårsaget af stråling med bølgelængder kortere end 320 nm.

(Ordet "Solarium" bør ændres til Solarie, - se pkt. 2)

§ 4. Indehaveren, forpagteren eller foreningen, der stiller et solarium til rådighed, skal sikre, at solariet opfylder følgende krav:

(Ordet "Solarium" bør ændres til Solarie, - se pkt. 2)

Note: Sætningen "Indehaveren, forpagteren eller foreningen, ..." bør eventuelt justeres således "Indehaveren, forpagteren, foreningen m.f., ..."

- 1) Den effektive bestråling må ikke overstige $0,3 \text{ W/m}^2$ vægtet efter rødmepåvirkningsspektret, der fremgår af tabellen i bilag 1.
- 2) Solariet skal være afmærket med UV-type. Solarier, der anvender lysrør, skal være afmærkede med et ækvivalenskodeområde, der angiver, hvilke typer lysrør der skal anvendes i det enkelte solarium. Solarier, der anvender andre strålekilder end lysrør, skal være mærket med en typeangivelse af lyskilder, der anbefales anvendt.
(Ordet "Solarium" bør ændres til Solarie, - se pkt. 2)
(Ordet "enkelte" bør ændres til "pågældende" el. "konkrete")
- 3) Solariet skal være udstyret med timer, der kan indstilles i overensstemmelse med fabrikantens doseringsplan eller tilsvarende anvisning, og solariet skal afbrydes automatisk, inden eksponeringstiden overstiger 110 procent af den indstillede værdi.
(Ordet "timer" bør ændres til "timerfunktion, ...
- eller justeres således " ... med timer eller timerfunktion")
- 4) Timerens højeste indstilling skal medføre, at solariet afbrydes senest, når en samlet stråledosis på 800 J/m^2 er opnået.
- 5) Solariet skal være indrettet, så ingen utilsigtet kan udsættes for solariets stråling.

Stk. 2. Indehaveren, forpagteren eller foreningen, der stiller et solarium til rådighed, skal sikre, at forbrugeren af solariet har adgang til beskyttelsesbriller, der yder tilstrækkelig beskyttelse af øjnene forfra og fra siden og overholder følgende krav til filtreringsegenskaber:

Note: Sætningen "Indehaveren, forpagteren eller foreningen, ..." bør eventuelt justeres således: "Indehaveren, forpagteren, foreningen m.f.,"

(Ordet "Solarium" bør ændres til Solarie, - se pkt. 2)

- 1) For UV-stråling ved bølgelængder større end 250 nm og lig med eller mindre end 320 nm må den maksimale transmission ikke overstige 0,1 procent af den effektive bestråling fra lyskilden.
- 2) For UV-stråling ved bølgelængder større end 320 nm og lig med eller mindre end 400 nm må den maksimale transmission ikke overstige 1 procent af den effektive bestråling fra lyskilden.

- 3) For UV-stråling ved bølgelængder større end 400 nm og lig med eller mindre end 550 nm må den maksimale transmission ikke overstige 5 procent af den effektive bestråling fra lyskilden.

Stk. 3. indehaveren, forpagteren eller foreningen, der stiller et solarium til rådighed, skal sikre, at en let forståelig betjeningsvejledning er ophængt på eller ved solariet.

Note: Sætningen "Indehaveren, forpagteren eller foreningen, . . ." bør eventuelt justeres således: - "Indehaveren, forpagteren, foreningen m.f.," (Ordet "Solarium" bør ændres til Solarie, - se pkt. 2)

Stk. 4. indehaveren, forpagteren eller foreningen, der stiller et solarium til rådighed, skal sikre, at skiltning med det af Sundhedsstyrelsen udarbejdede oplysningsmateriale med information til forbrugeren om generelle sundhedsråd er ophængt på en fremtrædende plads.

Note: Sætningen "Indehaveren, forpagteren eller foreningen, . . ." bør eventuelt justeres således: - "Indehaveren, forpagteren, foreningen m.f.," (Ordet "Solarium" bør ændres til Solarie, - se pkt. 2)

Stk. 5. Solarier af UV-type 4 er ikke tilladt.

Stk. 6. Solarier af UV-type 1 eller UV-type 2 er kun tilladt i bemandede solcentre.

Note: (Bør suppleres med: . . . -", hvor personalet har uddannelse og kompetencer til at betjene, rådgive og vejlede forbrugere om hensigtsmæssig og sikker brug af sollys, herunder solarier)

Stk. 7. Solarier af UV-type 3 er tilladt i bemandede og ubemandede solcentre.

Note: Se yderligere herom i vedlagte orientering.

Stk. 8. Ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætter bestemmelser om krav til uddannelse og træning af personale i bemandede solcentre.

Stk. 9. Ministeren for sundhed og forebyggelse kan i særlige tilfælde undtage et solarium fra de i § 4, stk. 1, nr. 1 – 4, og § 4, stk. 2, 5 og 6, nævnte krav efter udtalelse fra erhvervs- og vækstministeren. I visse tilfælde kan ministeren for sundhed og forebyggelse indhente supplerende udtalelse fra beskæftigelsesministeren.

(Ordet "Solarium" bør ændres til Solarie, - se pkt. 2)

§ 5. Sikkerhedsstyrelsen fører kontrol med, at loven og de i medfør af loven udstedte regler overholdes.

Stk. 2. Sikkerhedsstyrelsen kan kræve alle oplysninger, der er nødvendige for udførelsen af kontrolforpligtelserne efter stk. 1. Sikkerhedsstyrelsen kan foretage målinger af solariers udstråling m.v. samt øvrige undersøgelser af solarier, der er nødvendige efter stk. 1.

Stk. 3. indehaveren, forpagteren eller foreningen, der stiller et solarium til rådighed, skal betale et beløb til Sikkerhedsstyrelsen for styrelsens udgifter til kontrolmåling af et solarium i et solcenter, hvis det ved en kontrolmåling konstateres, at bestemmelserne i § 4, stk. 1, nr. 1, og § 4, stk. 5 eller 6, er overtrådt. Hvis en kontrolmåling ikke kan udføres på grund af indehaverens, forpagterens eller foreningens forhold, kan denne i særlige tilfælde pålægges at betale et beløb til Sikkerhedsstyrelsen for udgifterne forbundet hermed.

Note: Sætningen "Indehaveren, forpagteren eller foreningen, . . ." bør eventuelt justeres således: - "Indehaveren, forpagteren, foreningen m.f.," (Ordet "Solarium" bør ændres til Solarie, - se pkt. 2)

Stk. 4. Sikkerhedsstyrelsen kan bemyndige private virksomheder til at foretage kontrolmålinger efter stk. 2, 2. pkt., af solariers udstråling m.v.

Stk. 5. Afgørelser truffet af Sikkerhedsstyrelsen i henhold til denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 6. Solcentre skal registreres hos Sikkerhedsstyrelsen. Det er ikke tilladt at stille et solarium til rådighed i et solcenter, der ikke er registreret.

(Ordet "Solarium" bør ændres til Solarie, - se pkt. 2)

Uklar formulering: det bør fremgå tydeligere, - om det er solcenteret, der skal være godkendt, - eller solariet, - eller begge.

Stk. 2. Sikkerhedsstyrelsen offentliggør en oversigt over de registrerede solcentre.

§ 7. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov, eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om den digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el.lign.

Note: (Sætningen "... af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el.lign." - bør præciseres, - f.eks. "... af anerkendte og udbredte it-systemer, særlige digitale formater f.eks. pdf, - og digital signatur el.lign.)

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 8. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov, eller efter regler udstedt i medfør af denne lov, uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Note: Afsnittet bør suppleres med en klar formulering om, at "en udstedelse skal være klart og entydigt begrundet og præciseret"

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af myndighederne som afsender.

Note: Det vil være helt uacceptabelt, hvis det ikke er muligt at finde frem til personen, udvalget eller kontoret, der har udarbejdet, formuleret og afsendt

§ 9. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning straffes med bøde indehaveren eller forpagteren, der overtræder § 4, stk. 1, nr. 1, § 4, stk. 5 og 6, og § 6, stk. 1.

Note: Sætningen: - "indehaveren eller forpagteren, ..." bør eventuelt justeres således: - "indehaveren, forpagteren, foreningen m.f.,"

Stk. 2. I regler, der udstedes i medfør af § 4, stk. 8, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 10. Loven træder i kraft den 1. august 2014.

Stk. 2. For solcentre, hvor der drives solcentervirksomhed ved lovens ikrafttrædelse, finder § 6, stk. 1, 2. pkt., først anvendelse pr. 1. november 2014.

§ 11. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Brit Borum Madsen
Ministeriet for sundhed og Forebyggelse
Primsund@sum.dk
bbm@sum.dk

Dansk Sygeplejeråd

Den 13. februar 2014
Sagsnr.: 1401-0061

Høringssvar vedr. lovudkast til lov om solarier af 23. januar 2014

Dansk Sygeplejeråd (DSR) takker for muligheden for at kommentere ovennævnte lovudkast til lov om solarier.

DSR mener det er glædeligt, at Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse vil indføre ny solarielov.

DSR er enige med Kræftens Bekæmpelses meget detaljerede høringssvar på alle områder, og har kun følgende kommentarer i forhold til de to fokusområder:

- Aldersgrænse
- Bemanding, information og uddannelse

Aldersgrænse på 18 år

I bemærkningerne til lovforslaget står der følgende under punkt 2.2

"Danskerne har den fjerdestørste forekomst af nye tilfælde af modermærkekræft pr. 100.000 indbyggere kun overgået af Australien, New Zealand og Schweiz. Danmark ligger på en førsteplads, når der ses på unge kvinder i alderen 15-39 år."

Det undrer DSR, at man ikke med lovforslaget gør mere for at komme væk fra denne kedelige 1. plads, og DSR mener, at aldersgrænsen for brug af solarier bør ligge på 18 år. Forebyggelse af kræftsygdomme er af højeste prioritet¹ i Danmark, og det er et strategisk indsatsområde, specielt i den sidste Nationale Kræftplan, og derfor bør der sættes en aldersgrænse på 18 år. Dette begrundet i et rent sundhedsfagligt synspunkt, da forskning tydeligt viser jf. bl.a. dokumentationen fra Kræftens Bekæmpelse, at solariestråler er skadelige for ung, lys hud, og at risikoen for at få modermærkekræft, når man bruger solarium, stiger jo yngre man er.

Kræftens Bekæmpelse udarbejdede i 2009 en rapport, der kortlægger unges solarieforbrug. Ifølge rapporten har en femtedel af de 13-15-

The Danish Nurses' Organization

Sankt Annæ Plads 30

DK-1250 København K

Ekspedition:
mandag-torsdag 9.00-16.00
fredag 9.00-15.00

Tlf: +45 33 15 15 55
Fax: +45 33 15 24 55

www.dsr.dk
dsr@dsr.dk

¹ SST "Styrket indsats på kræftområdet" www.sst.dk

årige brugt solarium inden for det seneste år sammenlignet med knapt en tredjedel af de 16-18-årige.

DSR anbefaler på baggrund af ovenstående, og i samråd med Kræftens Bekæmpelse og deres høringssvar med fakta fra internationale anbefalinger og erfaringer, at den kommende solarielov indeholder en aldersgrænse på 18 år for solariebrug

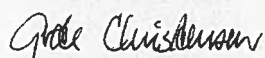
Obligatorisk information og bemanning af de danske solcentre

DSR støtter lovforslaget i forhold til obligatorisk bemanning, og mener at der bør indføres restriktioner, hvis dette ikke overholdes. DSR anbefaler samtidig, at forslaget om obligatorisk bemanning udvides til at omfatte alle typer solarier.

DSR er enige i lovforslaget om skiltning af sundhedsrisici i solarier er et must, men at det langt fra er nok. Der bør være uddannet personale tilstede, der forstår at informere de unge om de risici der er ved solariebrug.

DSR anbefaler, at den kommende solarielov indeholder et krav om obligatorisk og uddannet bemanning af alle solcentre, og en plan for hvordan man vil kommunikere og informere brugerne af solarier med særligt fokus på at nå den unge målgruppe.

Med venlig hilsen

Grete Christensen
DSR Formand

Fra: Mette Saabye Maaløe <msm@kfst.dk>
Sendt: 4. februar 2014 10:41
Til: DEP Primær Sundhed Kontorpostkasse
Cc: Brit Borum Madsen
Emne: Høring vedr. udkast til forslag om solarier

Til rette vedkommende.

Forbrugerombudsmanden skal hermed takke for høringsbrevet vedr. udkast til forslag om solarier.

Forbrugerombudsmanden har ingen bemærkninger til høringsbrevet.

Med venlig hilsen
På Forbrugerombudsmandens vegne

Mette Saabye Maaløe
BA.jur.
Direkte tlf.: 4171 5209
E-mail: msm@kfst.dk

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf. [+45 4171 5151](tel:+4541715151)

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

primsund@sum.dk

bbm@sum.dk

10-02-2014
Dok. 139992/SJ

Ang. Udkast til lovforslag om solarier

Forbrugerrådet Tænk har modtaget ovennævnte lovudkast i høring.

Vi finder mange gode tiltag og præciseringer i lovforslaget, men grundlæggende efterspørger vi, at forslaget også indeholder

- krav om en aldersgrænse på 18 år for brug af solarium
- krav om obligatorisk bemanning af de danske solcentre

Derudover foreslår vi, at solarierne bemannes med personale, som er uddannet efter standarden EN 16489¹.

For uddybende kommentarer til vores holdninger, så henviser vi til Kræftens Bekæmpelses høringssvar om lovforslaget, som vi i det væsentlige kan tilslutte os.

Med venlig hilsen

Vagn Jelsø

Vicedirektør

Sine Jensen

Seniorrådgiver, sundhedspolitik

¹ Standard EN 16489, part 1, "Professional indoor UV exposure services – requirements for the provision of training". Standarden er blevet til i et samarbejde mellem repræsentanter fra en lang række lande, herunder den danske delegation ved bl.a. Kræftens Bekæmpelse, Forbrugerrådet Tænk, Dansk Solarieforening og Sikkerhedsstyrelsen.

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Holbergsgade 6
1057 København K.

KL's hørings svar ved. udkast til forslag til lov om solarier

Den 14. februar 2014

Sags ID: SAG-2014-00832

Dok.ID: 1816296

KL har med mail af 24. januar modtaget ovennævnte lovforslag i høring.

NIG@kl.dk

Direkte 3370 3507

Mobil 3095 3919

KL hilser det velkommen, at der nu lovgives for at beskytte forbrugere mod skadelige virkninger af stråling ved kosmetisk brug af solarier, idet det er velkendt at for megen UV-stråling er kræftfremkaldende.

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

Kommunerne er i disse år i færd med at implementere Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker. Forebyggelsespakken om solbeskyttelse indeholder ikke anbefalinger om solariebrug, og derfor supplerer lovgivningen det forebyggende arbejde, som kommunerne allerede er i gang med. Det er positivt, idet KL ved flere lejligheder har efterlyst strukturelle tiltag, såsom lovgivning centralt fra, som kan understøtte kommunernes arbejde med folkesundheden.

www.kl.dk

Side 1/1

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Nina Gath', written in a cursive style.

Nina Gath

14. februar 2014

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Brit Borum Madsen
(Primsund@sum.dk)
(bbm@sum.dk)

Direktionen

Strandboulevarden 49
2100 København Ø

Tlf +45 3525 7500
Fax +45 3525 7701
www.cancer.dk

UNDER PROTEKTION AF
HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

Høringssvar vedr. lovudkast til lov om solarier af 23. januar 2014

Kræft i huden er den hyppigste kræftform i Danmark, og modermærkekræft er den hyppigste kræftform blandt danske unge (25-39 år)¹. Forekomsten af modermærkekræft i Danmark er blandt de højeste i verden², og forekomsten af kræft i huden i Danmark er mere end tredoblet de seneste 30 år.

Ifølge WHO's internationale kræftforskningscenter IARC er solariebrug med sikkerhed kræftfremkaldende – i samme kategori som bl.a. tobaksrøg og asbest. Kræftens Bekæmpelse finder det derfor positivt, at der med lovforslaget lægges op til en regulering af solarieområdet, så den danske befolkning i højere grad end tidligere beskyttes i forhold til potentielle DNA-skader og en betydelig kræftirisiko. Udover WHO fraråder også Sundhedsstyrelsen kosmetisk brug af solarium^{3,4}.

Til trods for, at loven som udgangspunkt er et positivt tiltag, vil Kræftens Bekæmpelse påpege to alvorlige mangler i lovudkastet, idet:

- det ikke rummer krav om en aldersgrænse på 18 år for brug af solarium
- det ikke rummer et krav om obligatorisk bemanning af de danske solcentre

Derudover bør en række punkter i lovteksten præciseres.

¹ Engholm G, Ferlay J, Christensen N, Johannesen TB, Khan S., Kølum JE, Milter MC, Ólafsdóttir E, Pukkala E, Storm HH. NORDCAN: Cancer Incidence, Mortality, Prevalence and Survival in the Nordic Countries, Version 6.0 (04.12.2013). Association of the Nordic Cancer Registries. Danish Cancer Society. <http://www.ancr.nu>

² Ferlay J, Soerjomataram I, Ervik M, Dikshit R, Eser S, Mathers C, Rebelo M, Parkin DM, Forman D, Bray, F. GLOBOCAN 2012 v1.0, Cancer Incidence and Mortality Worldwide: IARC CancerBase No. 11. Lyon, France: International Agency for Research on Cancer; 2013: <http://globocan.iarc.fr>.

³ Sundhed.dk: www.sundhed.dk/borger/sygdomme-a-aa/kræft/sygdomme/hud-kræft/modermaerkekræft/

⁴ Sundhedsstyrelsen: <http://sundhedsstyrelsen.dk/da/sundhed/miljoe/solbeskyttelse>

Aldersgrænse på 18 år for solariebrug

WHO/IARC har siden 2009 fastslået, at solariebrug med sikkerhed er kræftfremkaldende for mennesker⁵ og anbefaler, at *"No person under the age of 18 should use a sunbed"*⁶. Endvidere anbefaler også Sundhedsstyrelsen, at unge under 18 år ikke bruger solarium⁷. Samtidig viser forskningen, at man øger risikoen for modermærkekræft med 60 %, hvis man tager solarium, inden man fylder 35 år⁸. Der kan på baggrund af ovenstående ikke herske tvivl om, at solariebrug især er farligt for unge.

Kræftens Bekæmpelse hæfter sig ved, at lovudkastet i vid udstrækning er udarbejdet på baggrund af anbefalingerne i en rapport udgivet af en tværministeriel arbejdsgruppe i 2012 – dog med undtagelse af følgende anbefaling: *"Man kan, på baggrund af en sundhedsfaglig vurdering, med fordel forbyde brug af solarier for personer under 18 år"*⁹.

Kræftens Bekæmpelse undrer sig over og finder det stærkt bekymrende, at lovforslaget ikke følger arbejdsgruppens anbefaling om en aldersgrænse på 18 år for brug af solarium reguleret ved lov.

Lovudkastet baserer sig desuden på den overordnede europæiske standard for solarieapparater, DS/EN60335-2-27, som ligeledes fastslår, at *"UV-appliances are not to be used by persons under 18 years"*¹⁰.

Flertallet af lande rundt om Danmark har fulgt WHO/IARC's anbefaling og ved lov indført en aldersgrænse på 18 år for solariebrug for at beskytte unge mod en betydelig kræftisiko. Det gælder Norge, Østrig, Belgien, Spanien, Portugal, Italien, Irland, Wales, Frankrig, England, Skotland, Australien, Tyskland, Island, Finland samt dele af USA og Canada. I Brasilien og New South Wales har regeringerne indført et totalforbud mod solariebrug. Det er bekymrende, at den danske regering vælger at ignorere anbefalingen, når forekomsten af modermærkekræft i Danmark er endnu højere, end i de fleste af førnævnte lande (se i øvrigt bilag A).

Kræftens Bekæmpelse er enig med regeringen i, at det er bedst at træffe valg på et informeret grundlag, men oplysning ved skiltning kan ikke stå alene. Pt. er den gennemsnitlige debutalder for solariebrug i Danmark under 15 år¹¹, og der er videnskabeligt belæg for, at unge på det tidspunkt i deres liv ikke kan overskue konsekvenserne af deres handlinger. På samme måde som man har indført aldersgrænser for køb af alkohol og cigaretter og seksuel lavalder, er der også behov for en aldersgrænse for brug af solarium. Det er vigtigt, at regeringen er bekendt

⁵ WHO/IARC: http://www.iarc.fr/en/media-centre/iarcnews/2009/sunbeds_uvradiation.php.

⁶ WHO 2003 "Artificial tanning sunbeds – risks and guidance", side 8
<http://www.who.int/uv/publications/en/sunbeds.pdf>.

⁷ <http://sundhedsstyrelsen.dk/da/sundhed/miljoe/solbeskyttelse>.

⁸ Boniol M, Autier P, Boyle P, Gandini S (2012): Cutaneous melanoma attributable to sunbed use: systematic review and meta-analysis. *BMJ* 345:e4757.

⁹ Sikkerhedsstyrelsen (2012) "Rapport fra den tværministerielle Arbejdsgruppe om Solarier", side 12.

¹⁰ DS/EN60335-2-27, "Elektriske apparater til husholdningsbrug: Særlige krav til apparater til hudpleje med ultraviolet og infrarød stråling" (3. udgave), afsnit 7.12, side 9.

¹¹ Darsø & Behrens (2014): "Børn og unges solarievaner 2012 – en kortlægning". Kræftens Bekæmpelse og TrykFonden smba (TryghedsGruppen smba) 2014.

med, at uv-fremkaldte DNA-skader i huden ikke kan regenereres senere i livet – skaderne lagres i huden og udgør en kræftisiko.

Undersøgelser viser, at der er en social gradient i solariebrug i Danmark¹². Der ses således et større forbrug af solarium blandt kortuddannede end blandt personer med længere uddannelse, og samtidig er unges solariebrug relateret til deres forældres, særligt mødres, forbrug samt forældrenes socioøkonomiske status¹³. En aldersgrænse på 18 år vil indbefatte alle unge under 18 år uanset social baggrund og vil således reducere den sociale ulighed i solariebrug og risikoen for kræft i huden. Samtidig vil en national aldersgrænse sende et kraftigt signal til alle forældre om, at solariebrug er risikabelt, især for børn og unge.

Kræftens Bekæmpelse vil bemærke, at et flertal i den danske befolkning går ind for en lovfæstet aldersgrænse for solariebrug på 18 år. Der er således et flertal både blandt de unge (15-25 år) og blandt de voksne (26-64 år).¹⁴

Kræftens Bekæmpelse anbefaler på baggrund af ovenstående fakta samt de officielle internationale anbefalinger og erfaringer, at den kommende solarielov indeholder en aldersgrænse på 18 år for solariebrug.

Obligatorisk bemanning af de danske solcentre

Forbedret skiltning i solcentrene, jf. lovudkastets § 4 stk. 4, er et skridt på vejen i retning af øget sikkerhed. Kræftens Bekæmpelse finder det imidlertid afgørende, at loven, udover krav om bedre skiltning, også indeholder krav om obligatorisk bemanning af solcentrene. Ved indførelse af et krav om bemanning vil Danmark naturligt følge tendensen i Island, Norge, Finland, Skotland, England og Tyskland og snart også Sverige.

Bemanning er væsentligt i forhold til at håndhæve en aldersgrænse, idet personalet kan foretage ID-tjek af solcenterets kunder. Endvidere er bemanning ved uddannet personale væsentligt i forhold til at rådgive alle solariekunder forud for besøget samt screene for, hvilke kunder der anbefales ikke at tage solarium.

Både den overordnede europæiske standard for solarieapparater og WHO's vejledning indeholder en liste over ikke-brugere, dvs. personer som anbefales ikke at gå i solarium¹⁵. Dette er eksempelvis mindreårige, mennesker med hudtype 1 og 2, mennesker med mange modermærker, solskoldede mennesker, hudkræftpatienter, mennesker med hudkræfthistorik i fami-

¹² Koster B, Thorgaard C, Clemmensen IH, Philip A. Sunbed use in the Danish population in 2007: A cross-sectional study. *Prev Med* 2009 March;48(3):288-90

¹³ Bentzen J, Krarup AF, Castberg IM, Jensen PD, Philip A: Determinants of sunbed use in a population of Danish adolescents. *Eur J Cancer Prev.* 2013 Mar;22(2):126-30.

¹⁴ Darsø & Behrens (2014): "Børn og unges solarievaner 2012 – en kortlægning". Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden smba.

Darsø & Behrens (2014): "Voksne danskeres solarievaner 2012 – en kortlægning". Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden smba.

¹⁵ DS/EN60335-2-27, "Elektriske apparater til husholdningsbrug: Særlige krav til apparater til hudpleje med ultraviolet og infrarød stråling" (3. udgave), afsnit 7.12 side 9-10.

lien mv. I den forbindelse er det værd at bemærke, at mere end halvdelen af den danske befolkning har en hudtype 1 eller 2 og således kan kategoriseres som ikke-brugere¹⁶.

Et 12-årigt barn med lys hud og rødt hår, med mange modermærker og kræfthistorik i familien kan i dag – inden for lovens rammer – på en dansk vinterdag lægge sig ind i et solarium med et uv-indeks som ved ækvator¹⁷. Vel at mærke så ofte barnet ønsker det. Det er ikke hensigtsmæssigt, at ovenstående scenarium, der i dag er en mulighed i Danmark, stadig er en mulighed efter lovens indførelse.

I bemærkningerne til lovudkastet, punkt 4, står der, at ”*krav om uddannelse og træning af personale i bemandede solcentre og pligten til at informere brugerne om generelle sundhedsråd, tager således sigte på at beskytte personer, herunder personer under 18 år*”. Lovens intention om at beskytte mindreårige ved hjælp af uddannet personale harmonerer dårligt med, at 86 % af de unge angiver, at de går i ubemandede solarier¹⁸.

Kræftens Bekæmpelse vil også understrege, at skiltning er en fin, men utilstrækkelig foranstaltning, idet mindreårige kan have svært ved at læse dem. Det er således et paradoks, at jo yngre solariebrugeren er, jo større er sandsynligheden for, at han/hun ikke kan afkode skiltningen. Derfor kan skiltning ikke stå alene, men skal kombineres med obligatorisk tilstedeværelse af uddannet personale.

Kræftens Bekæmpelse anbefaler på baggrund af ovenstående fakta, at den kommende solarie-lov indeholder et krav om obligatorisk bemanning af alle solcentre. Af hensyn til solariebranchen foreslås en overgangsordning på 1-2 år før bemandingskravet træder i kraft.

Lovens udstrækning

Kræftens Bekæmpelse henleder opmærksomheden på, at loven jf. § 2 gælder for ”*offentligt tilgængelige solarier, som stilles til rådighed for kosmetisk brug*”. Kræftens Bekæmpelse er bekymret for, om loven således kan omgås ved at oprette fx VIP-solklubber med adgangskort, som således ikke længere kan kategoriseres som ”offentligt tilgængelige”.

Krav til skiltning og mærkning

Der findes ikke en nedre grænse for, hvornår det er sikkert at gå i solarium, og hvert eneste besøg udgør en øget kræftisiko¹⁹.

Erfaringer fra Australien viser, at over 30 % af befolkningen anser det for mere sikkert at gå i solarium efter indførelse af lovgivning²⁰. Således kan solariebruget i Danmark efter indførelse

¹⁶ Koster B, Thorgaard C, Clemmensen IH, Philip A. Sunbed use in the Danish population in 2007: A cross-sectional study. *Prev Med* 2009 March;48(3):288-90

¹⁷ Grænseværdien på 0,3 W/m² svarer til et uv-indeks på 12, som svarer til uv-strålingen ved ækvator. Til sammenligning kan uv-indekset i Danmark om sommeren højst være 7.

¹⁸ Darsø & Behrens (2014): ”Børn og unges solarievaner 2012 – en kortlægning”. Kræftens Bekæmpelse og TrykFonden smba.

¹⁹ Boniol M, Autier P, Boyle P, Gandini S (2012): Cutaneous melanoma attributable to sunbed use: systematic review and meta-analysis. *BMJ* 345:e4757.

af lovgivning stik imod intentionen risikere at stige, på baggrund af en falsk tryghed. Kræftens Bekæmpelse går naturligvis ind for en solarielov med fokus på bedre skiltning, men vi finder det yderst uhensigtsmæssigt, hvis skiltningen blot indeholder ”generelle sundhedsråd”, som det p.t. står formuleret i § 4 stk. 4.

Det er afgørende vigtigt, at loven præciserer et krav om, at alle solcentre som minimum skal have skiltning, som:

- er synlig for brugeren før betaling. Den nuværende formulering i § 4 stk. 4 ”*har en fremtrædende plads*”, er for uspecifik²¹.
- er udarbejdet af Sundhedsstyrelsen og evt. Sikkerhedsstyrelsen, frem for af branchen selv.
- informerer om kræftisiko (også ved uv-typer 3-solarier), herunder at der ikke findes en nedre grænse for, hvornår det er sikkert at gå i solarium samt hvert eneste besøg udgør en øget kræftisiko jf. punktet ”Krav til skiltning og mærkning” herover.
- informerer om, at solariebrug med sikkerhed indebærer en risiko for udvikling af hud- og modermærkekræft – også i små doser. Dvs. at der ikke findes et sikkert niveau for solariebrug.
- viser en komplet liste over ikke-brugere, jf. lovens bemærkninger til § 4 stk. 4 om, at oplysningsmateriale skal omfatte vejledning om, i hvilke tilfælde brug af solarium helt frarådes. Listen over ikke-brugere skal svare til WHO/IARC’s, Sikkerhedsstyrelsens eller den overordnede europæiske standards liste²².
- informerer korrekt om alle seks hudtyper jf. punktet ”Skiltning” herunder²³.
- ikke må indeholde – eller suppleres af – ulovlige sundhedsanprisninger eller vildledende markedsføring.
- Endvidere skal Sikkerhedsstyrelsen som kontrolmyndighed kontrollere, at fabrikan- tens doseringsplan er sundhedsmæssigt forsvarlig samt forsvarligt kommunikeret jf. § 4 stk. 1.
- For så vidt angår § 4 stk. 2, der angiver, at solarier skal være mærket med uv-type, finder Kræftens Bekæmpelse det vigtigt, at mærkningen samtidig indeholder en brugervejledning, idet den almindelige dansker ikke kan forventes at kunne afkode, hvad hhv. uv-type 1, 2, 3 og 4 betyder.

20 Dobbinson (2013). Public misperception of new regulations supports a call for a nationwide solarium ban; *Med J Aust.* 2013 Apr 15;198(7):364.

²¹ Skiltningens synlighed skal følge principperne fra fødevarer-smileyen – smileyen skal være synlig. Der er eksempler på, at skiltning er hængt på en dør, som står åben, og således ikke i praksis er synlig for kunden.

²² DS/EN60335-2-27, ”Elektriske apparater til husholdningsbrug: Særlige krav til apparater til hudpleje med ultraviolet og infrarød stråling” (3. udgave), afsnit 7.12 side 9-10.

²³ Fitzpatrick TB: The validity and practicality of sun-reactive skin types I through VI. *Arch Dermatol* 124:869-871, 1988.

Ulovlige sundhedsanprisninger og vildledende markedsføring

Kræftens Bekæmpelse vurderer, at den nye solarielov potentielt kan give anledning til et øget niveau af ulovlige sundhedsanprisninger og vildledende markedsføring fra solariebranchens side. Nuværende eksempler er ”Solcenter med D-vitamin-rør”, hjemmelavede klistermærker med ”Type 3-solarie – godkendt af Sikkerhedsstyrelsen” og vildledende udsagn som ”Solarium uden skadelig UVC-stråling”.

Kræftens Bekæmpelse har foretaget stikprøver i danske solcentre og har fundet, at det er meget udbredt, at informationsskiltene anvender formuleringer som ”behandlinger”, ”behandlingstid” og ”behandlingsplan”, således at et solariebesøg sidestilles med en sundhedsydelse. Det er en skjult sundhedsanprisning og vildledende markedsføring, som er ulovlig og som bør sanktioneres (se bilag B og C).

Kort sagt kan solarieloven utilsigtet give anledning til en – i uhensigtsmæssigt høj grad – blåstempling af solariebrug generelt set, selvom solariebrug med sikkerhed er kræftfremkaldende.

Kræftens Bekæmpelse foreslår, at det i loven præciseres, at solcentrene ikke må indeholde skilte, klistermærker eller lignende udarbejdet af branchen selv. Alene skilte og informationsmateriale fra myndighederne skal være tilgængelige i solcentrene, således at de officielle plakater eksempelvis ikke dækkes af branchens eller solarieejerens selvfabrikerede materialer.

Skiltning

Det bør være et lovkrav, at skilte med ”hudtypebestemmelse” følger den nyligt vedtagne europæiske standard, EN 16489²⁴, som foreskriver, at hudtypebestemmelsen på skiltene skal tage udgangspunkt i den internationalt anerkende Fitzpatrick-metode, som opererer med seks overordnede hudtyper. Størstedelen af danske solcentres plakater opererer i dag, på ukorrekt vis, kun med fire hudtyper. Samtidig giver skiltene visuelle udformning anledning til at tro, at kun rødhårede mennesker ikke må gå i solarium. Dette er faktisk forkert (se bilag B).

Godkendte solarietyper

Kræftens Bekæmpelse finder det positivt, at lovens § 4 stk. 4-6 forbyder solarier af uv-type 4 samt kun tillader uv-type 1 og 2 i bemandede centre. Men Kræftens Bekæmpelse vil gøre opmærksom på, at solarier af uv-type 3, som loven vil tillade i ubemandede centre, *heller ikke* lever op til lovforslagets § 1 om at beskytte mennesker mod skadelige virkninger af bestråling.

Den fastsatte grænseværdi for effektiv bestråling på 0,3 W/m² svarer til et uv-indeks på 12 svarende til uv-strålingen ved ækvator. Til sammenligning er uv-indekset i Danmark om sommeren højest 7. Den etnisk danske hudtype er naturligt afstemt efter det danske klima, og

²⁴ Standard EN 16489, part 1, ”Professional indoor UV exposure services – requirements for the provision of training”, Annex A. Standarden er blevet til i et samarbejde mellem repræsentanter fra en lang række lande, herunder den danske delegation ved bl.a. Kræftens Bekæmpelse, Forbrugerrådet, Dansk Solarieforening og Sikkerhedsstyrelsen.

således kan strålingsintensiteten i type 3-solarier ikke karakteriseres som naturlig eller ”sikker” for skandinavisk hud. Endvidere kan det ikke anses for naturligt at have adgang til så stærk uv-stråling om vinteren. På baggrund af dette henstiller vi til, at sidste del af sætningen i § 3 stk. 1, punkt 8, som lyder: ”...og er karakteriseret ved *en begrænset intensitet*” slettes. En strålingsintensitet svarende til strålingen ved ækvator – og som man har adgang til året rundt – kan ikke karakteriseres som ”begrænset”.

Ovenstående forhold bør præciseres i myndighedernes udformning af informationsmateriale og skiltning, således at alle solariegæster lægger sig i solariet på et fuldt informeret grundlag.

Kræftens Bekæmpelse vil i øvrigt gøre opmærksom på, at kravet om, at solariet er udstyret med en timer, nævnt under § 4 stk.4, punkt 3, skal suppleres med et krav om, at timeren skal fungere, og at timerens funktionsdygtighed jævnlige tjekkes som en del af egenkontrollen/logbogen i solcenteret.

Afsatte ressourcer til tilsyn

Sikkerhedsstyrelsen er i dag tilsynsmyndighed for de danske solcentre. Dog har Sikkerhedsstyrelsen i dag ikke ressourcer til reelt at føre tilsyn, f.eks. i form af stikprøvekontroller, i de danske solcentre. Derfor bør der i forlængelse af solarieloven afsættes ekstra øremærkede midler til, at der reelt kan føres tilsyn med solcentrene i tilstrækkeligt omfang til, at det har effekt²⁵.

Kræftens Bekæmpelse finder det uacceptabelt, som der står under lovens bemærkninger i afsnit 5, at omkostningerne forbundet med registrering og kontrolbesøg i medfør af solarieloven afholdes inden for Sikkerhedsstyrelsens eksisterende ramme for produktsikkerhedstilsyn.

Kræftens Bekæmpelse foreslår, at de øgede omkostninger ved tilsyn eventuelt betales af solariebranchen, eksempelvis som en ekstra afgift forbundet med registreringen.

Uden midler til at føre reelt tilsyn er der både risiko for et for højt strålingsniveau i solarierne, mangelfuld eller skjult skiltning, ulovlige sundhedsanprisninger og vildledende markedsføring. Sidstnævnte måske i endnu højere grad end i dag, hvor en solarielov kan bruges som blåstempling. Kræftens Bekæmpelse foreslår derfor, at der i lovteksten angives et minimum antal årlige tilsyn, som myndighederne skal foretage.

Kræftens Bekæmpelse vil i øvrigt bemærke, at det ikke i sig selv har værdi, at lovudkastet tilsigter et højt bødeniveau, hvis ikke der i praksis føres kontrol og tilsyn.

²⁵ Et årligt tjek af de ifølge lovforslaget ca. 800 solarier, koster 4.000 kr. pr besøg (NRPA). Estimeret udgør det en udgift på 3.2 millioner, hvilket er over seks gange så meget som hele budgettet afsat hertil. Og skærpet tilsyn må siges at være nødvendigt, eftersom 59 % af solcentrene, ifølge Sikkerhedsstyrelsens stikprøver, oversteg grænseværdien for effektiv bestråling (Sikkerhedsstyrelsen (2012) ”Rapport fra den tværministerielle Arbejdsgruppe om Solarier”).

Registreringskravet

Kræftens Bekæmpelse finder det positivt, at lovens § 6 indeholder et krav om, at solcentre skal registreres. Kræftens Bekæmpelse foreslår dog, at lovteksten præciserer, at registreringen indebærer godkendelse ud fra nogle minimumskriterier, som skal opfyldes. Samtidig foreslår Kræftens Bekæmpelse, at registreringen ledsages af en egentlig licens eller bevilling, som kan fratages ved misligholdelse og grov uagtsomhed. Både Island, Norge og Sverige har i dag en sådan licensordning for solcentre.

Uddannelse af personalet

Lovforslagets § 3 beskriver, at et bemandedt solcenter defineres ved en *"person med tilstrækkelig viden om solariers potentielle skadegørende virkninger, og som er i stand til at rådgive personen, der søger kosmetisk udsættelse for UV-lys"*. Kræftens Bekæmpelse mener, at det skal præciseres, at *"uddannet personale"* defineres som en person, der har gennemgået og bestået den officielle solarieuddannelse formuleret i standard EN 16489²⁶, som netop er blevet vedtaget på europæisk niveau, og som træder i kræft i løbet af 2014. Alternativt kan der udarbejdes en test af en dansk myndighed.

Præciseringer i forhold til lovtekstens sprogbrug

Uv-stråling og kræft

Kræftens Bekæmpelse vil påpege en alvorlig faktuel fejl i bemærkningerne under 2.1, ad. 1. Der står *"Brugeren vil derved få en højere samlet eksponering af UV-lys, som er mistænkt for at være hovedårsagen til hudkræft, herunder ondartet modermærkekræft"*. Passagen *"mistænkt for at være"* skal slettes, idet der er uomtvistelig faglig evidens for, at uv-stråling er hovedårsagen til hudkræft og modermærkekræft²⁷.

I bemærkningerne under punkt 2.2 står der *"UV-stråling fra både den naturlige sol og kunstige kilder blev i 2009 klassificeret som kræftfremkaldende for mennesker af International Agency for Research on Cancer (IARC) under verdenssundhedsorganisationen (WHO)"*. Kræftens Bekæmpelse bemærker, at stråling fra solen blev klassificeret som klasse 1 karcinogen allerede i 1992 (IARC monografi volume 55). Kræftens Bekæmpelse anbefaler, at man sletter passagen *"den naturlige sol"* og holder sig til emnet: uv-stråling fra kunstige kilder.

Solariers farlighed

I bemærkningerne til loven under punkt 3 *"Gældende ret"* står, at *"Produktsikkerhedsloven indeholder hjemmel til, at man i bekendtgørelsen kan udstede et generelt forbud mod anvendelsen af farlige solarier"*. Her vil Kræftens Bekæmpelse i henhold til WHO's klassifikation af solariebrug præcisere, at alle solarier er farlige, dvs. udgør en kræftisiko. Således foreslår Kræftens Bekæmpelse, at *"farlige"* ændres til *"visse"*.

²⁶ Standard EN 16489, part 1, "Professional indoor UV exposure services – requirements for the provision of training". Standarden er blevet til i et samarbejde mellem repræsentanter fra en lang række lande, herunder den danske delegation ved bl.a. Kræftens Bekæmpelse, Forbrugerrådet, Dansk Solarieforening og Sikkerhedsstyrelsen.

²⁷ IARC monographs on the evaluation of carcinogenic risks to humans ; v. 100D.

Solarier vs. naturlig sol

I bemærkningerne til § 3 defineres ”solarium” som et apparat, der er modelleret efter solens stråler. Denne betegnelse er misvisende. Solarier udsender, ligesom Solen, UVA- og UVB-stråling, men sammensætningen er anderledes, ligesom intensiteten ikke kan sidestilles. Endvidere er sammensætningen af solens stråling afhængig af, hvor på Jorden man befinder sig bl.a. influeret af indfaldsvinkel og ozonlag. Hvis et solarium skal kategoriseres som ”*modelleret efter solens stråler*” skal dette i hvert enkelt tilfælde kunne dokumenteres i form af et spektrum og ikke kun defineres ved effekt (Watt/m²) i henholdsvis UVA- og UVB-område eftersom der vil være betydelige afvigelser i bølglængderne, jf. lovforslagets bilag 1.

Med venlig hilsen

Leif Vestergaard Pedersen
Adm. direktør

Hudtypebestemmelse

Bestem din hudtype før brug af solariet og følg de anbefalede tider i solarieplanen. Tag sol med omtanke og få glæde af solens positive virkning på krop og sjæl.

Find den HUDTYPE som minder mest om din				
Hudtype	Hudtype 1	Hudtype 2	Hudtype 3	Hudtype 4
Hudtype	Meget lys	Lys	Lys brun	Mørk el. mørklødet
Hudtone	Rødligt	Lys blond / mørk blond	Mørk blond / brunt	Mørk brunt / sort
Fregner	Mange fregner	Enkelte fregner	Ingen	Ingen
Hvordan reagerer huden i solen*	Kraftig rødmen - ingen bruning	Rødmen - af og til brun	Sjældent rødmen - bliver brun	Aldrig rødmen - bliver hurtig brun
* Den typiske reaktion på solbadning i solen udenfor.				

Solarieplan	Hudtype 1	Hudtype 2	Hudtype 3	Hudtype 4
1. gang	Vi fraråder ophold i solarium	6 minutter	6 minutter	6 minutter
2. -		10 minutter	10 minutter	10 minutter
3. -		10 minutter	10 minutter	10 minutter
4. -		11 minutter	11 minutter	11 minutter
5. -		11 minutter	11 minutter	12 minutter
6. -		12 minutter	12 minutter	14 minutter
7. -		13 minutter	13 minutter	16 minutter
8. -		14 minutter	14 minutter	18 minutter
9. -		14 minutter	15 minutter	20 minutter
10. -		14 minutter	16 minutter	22 minutter
11. -		14 minutter	17 minutter	24 minutter
12. -		14 minutter	19 minutter	25 minutter
Efterfølgende gange			14 minutter	19 minutter
Max antal gange		max 100 gange årligt	max 71 gange årligt	max 56 gange årligt

Er der mere end 14 dage siden du har solbadet i solarium, anbefaler vi at følge vejledningen fra 1. gang.

Pris i dette solarie:

5 6 8 10 12 minutter = 20 kr. 25 kr. 30 kr.

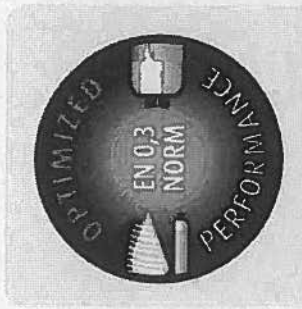
Tiden forøges ved indkast af flere mønter - max. 3 gange solarietid

FULD STYRKE & ALLIGEVEL OMFATTET AF DEN NYE EU STANDARD

Ergoline's "Optimised Performance concept" sætter nye standarder for solarier der lever op til den nye 0,3 EU norm: et betydeligt bedre bruningsresultat uden en øget risiko for at blive forbrændt.

Et mix af modificerede rør i solariets kropsdel og den nye "Ultra Performance Plus" teknologi i ansigtsfeltene med glasreflektorer, nyudviklede filterglas og spagettirør, har gjort det muligt samtidig at forbedre behandlingsresultaterne og stadig opfylde alle krav i den nye EU norm om max. 0,3W/m². "Ultra Performance Plus" teknologien er baseret på de samme komponenter som du finder i Ergoline's SUNANGEL modeller.

Software-kontrollerede indstillingsmuligheder gør det let og enkelt at optimere dit 0,3W/m² solarie til andre standarder, der måtte anvendes i andre lande. Dette sikrer dig den bedste mulighed for at opnå den højeste gensalgsværdi, når dit brugte solarie skal videresælges.

NYHED!

Alle vore solarier med Optimeret Performance-Label er optimeret til den nye 0,3 W/m² (erythem) EU standard. Alle solarier der indeholder den nye teknologi, er forsynet med et "S" efter modelnavnet.

OPTIMERET 0,3 W/M² SOLARIE MED OPTIMERET BRUNINGSEFFEKT

Pigmentafrivning

Pigmentopbygning

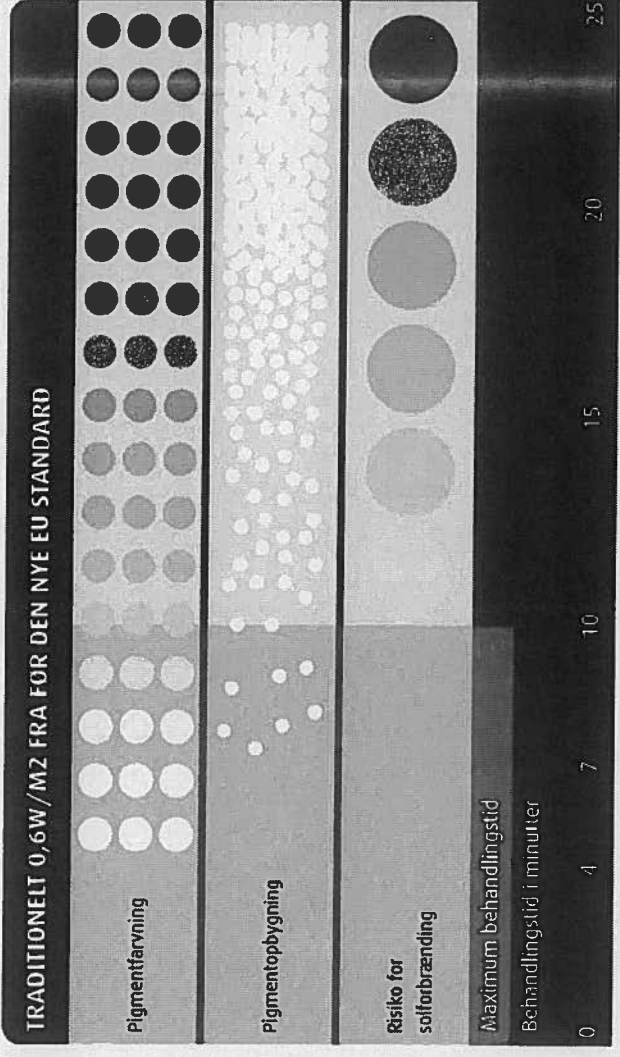
Risiko for solforbrænding

Optimeret 0,3 W/m² solarie

Behandlingstid i minutter

FAKTA

- GENNEM UDVIKLING AF UV TEKNOLOGIEN, OG EN NY SAMMENSÆTNING AF RØR OG ANSIGTSFELTER, HAR DET VÆRET MØJLIGT AT OPNÅ MEGET UDBREDEDE BRUNINGS-RESULTATER INDENFOR EU BESTEMMELSENE (0,3W/M²).
- AFGØRENDE FOR BRUNINGRESULTATET ER DEN TID, DUK ER TIL RÅDGIGHED TIL BRUNING OG REGENERERING AF HUDENS PIGMENTER.
- RISIKOEN FOR FORBRÆNDINGER ER IKKE HØJERE I DE NYUDVIKLEDE SOLARIER, SAMMENLIGNET MED DE TIDLIGERE 0,3W/M² SOLARIER.
- PIGMENTAFRIVNINGEN I ET OPTIMERET 0,3-SOLARIE, BEGYNDER MÅSKE TILGÆ SA TIDLIGT SOM I ET GAMMELT 0,6W/M² SOLARIE.

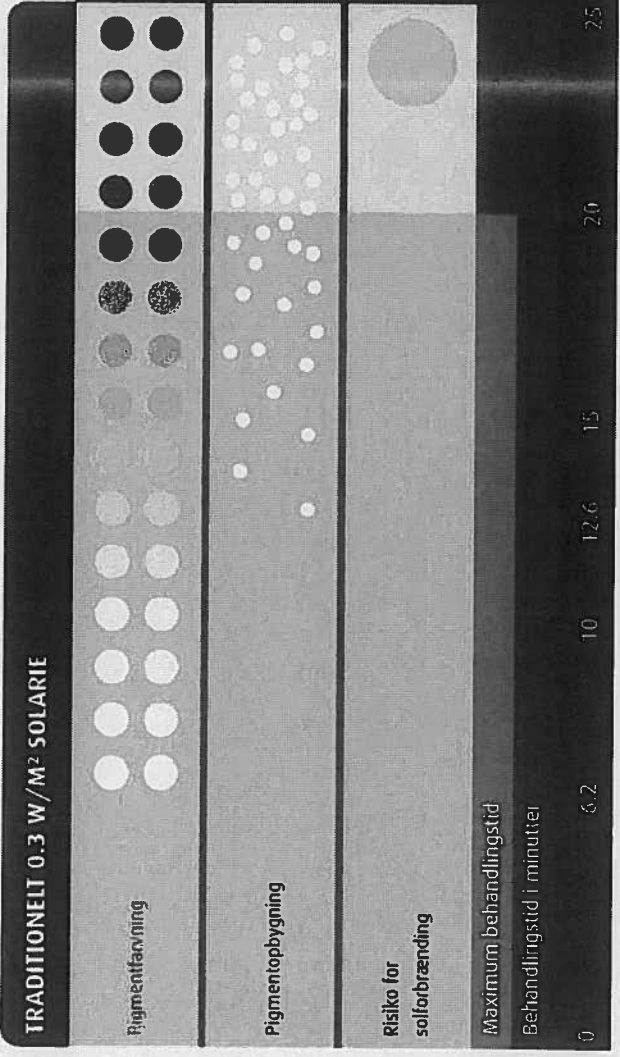

Idet pigmentopbygningen starter senere i et 0,3W/m² solarie end i et 0,6W/m² solarie, får huden meget mere tid til at regenerere pigment i et 0,3W/m² solarie.

Eksempel: For en kunde med skintype 3 uden farve, tager det ca. 10 minutter for bruningen af de nye pigmenter begynder. Det betyder at huden får 3 gange så lang tid, til at regenerere nye pigmentceller på et optimeret 0,3W/m² solarie, sammenlignet med den tid det tager på et traditionelt 0,6W/m² solarie.

Resultat

Tre gange så lang tid til at regenerere nyt pigment betyder, at der er tre gange så meget pigment til rådighed under behandlingen, uden at der samtidig opstår risiko for solskoldning.

Sammenlignet med et traditionelt 0,3W/m² solarie, vil opbygningen af pigmenter og farve starte meget tidligere i et optimeret 0,3W/m² solarie fra Ergoline.

Eksempel: For en kunde med skintype 3 uden farve starter bruningen allerede efter 4,2 minutter i et optimeret 0,3W/m² solarie, medens processen først går i gang efter 6,2 minutter i et traditionelt 0,3W/m² solarie.

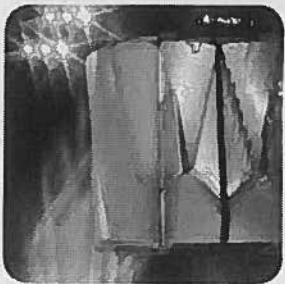
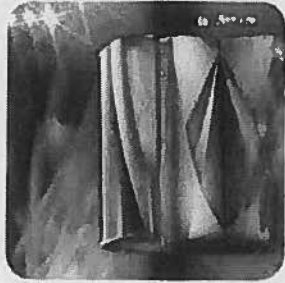
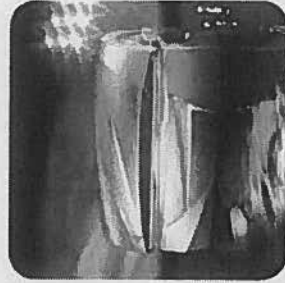
Alt i alt er pigmentopbygningen og bruningsresultatet langt bedre i et optimeret 0,3 W/m² solarie.

Resultat

Den mere effektive virkemåde i et optimeret 0,3W/m² solarie giver dine kunder et meget bedre bruningsresultat, end det er muligt at opnå i et traditionelt 0,3W/solarie.

300001982

Ergoline

Dan-Sun Europe A/S · Lind Hansens Vej 5 · 5000 Odense C · Danmark
Tlf: +45 7027 1500 · Fax: +45 6590 5965 · www.dansun.dk · dansun@dansun.dk